«Εντα Γκάμπλερ»

Χωρίς την απαραίτητη προϋπόθεση μιας δημιουργικής, εμπεριστατωμένης σκηνοθετικής επανάγνωσης παρουσιάζεται η «Εντα Γκάμπλερ» από το Εθνικό Θέατρο

Της Κ. ΡΑΠΑΝΑΚΗ

Η συγκεκριμένη ιψενική πρωίδα από την πρώτη σκηνική παρουσία της είχε προκαλέσει αμφιλεγόμενα σχόλια. Μεσ' από τις σελίδες του κειμένου η Εντα Γκάμπλερ ενσαρκώνει τις ανθρώπινες επιθυμίες που διαχρονικά «αναχαιτίζονται» από τα «μη» και τα «πρέπει» της κοινωνικής δομής της εκάστοτε εποχής. Στις σημειώσεις του για την«Εντα Γκάμπλερ» ο Ιψεν αναφέρει σε δύο σημεία:

«Στο χειρόγραφο που ο Λέβμποργκ αφήνει πίσω του, υποστηρίζεται ότι αποστολή του ανθρώπου είναι η ανοδική πορεία προς το φως. Δεν αξίζει να ζει κανείς κάτω από τις σημερινές κοινωνικές συνθήκες. Γι' αυτό ο Λέβμποργκ δραπετεύει με τη φαντασία του, το ποτό κ.τ.λ... Η Εντα αισθάνεται τρομερή έλξη για τις καινούργιες τάσεις των καιρών. Αλλά της λείπει το θάρρος. Οι σκέψεις της παραμένουν θεωρίες, απραγματοποίητα όνειρα».

Η Εντα Γκάμπλερ είναι μια δύναμη-χείμαρρος που την αναχαιτίζει η κοινωνικοποίησή της, η θέση των γυναικών στην κοινωνία της εποχής της, η συντηρητική ανατροφή της, ο φόβος της να μην γίνουν σκάνδαλα εις βάρος της. Αδύναμη να παλέψει πρόσωπο με πρόσωπο με το κατεστημένο του καιρού της, υποτάσσεται, υπεκφεύγοντας διά μέσου της φαντασίας της. Αντικατοπτρίζοντας και αντιπροσωπεύοντας το σύμβολο μιας δημιουργικής δύναμης φυλαγμένης μέσα σε γυναικείο σώμα και γυναικεία ψυχή, που θα 'θελε να κάνει και να απολαύσει ό,τι ήταν κατοχυρωμένο στο ανδρικό φύλο και απαγορευμένο για τις γυναίκες, η Εντα Γκάμπλερ έχει σίγουρα σύγχρονες διαστάσεις που δικαιολογούν μια δημιουργική επανάγνωσή της.

Δυστυχώς η σκηνοθεσία της Νικαίτης Κοντούρη δεν προσανατολίστηκε προς αυτές τις κατευθύνσεις σκηνοθετικής έρευνας. Επέμεινε σε μία συμβατική, επιφανειακή ανάγνωση προσπαθώντας διαμέσου μιας ωραιοποιημένης εικόνας να έχει μια επίσης οπτικά ωραία παράσταση χωρίς ρίσκα και κινδύνους. Ούτε γάτα, ούτε ζημιά. Σε αυτήν την κατεύθυνση κινήθηκαν τα σκηνικά και τα κοστούμια του Γιώργου Πάτσα. Είχαμε μία ωραία εικόνα ως γυάλινη οθόνη όπου εκτυλίσσεται η υπόθεση. Χωρίς να ερευνηθούν από τη σκηνοθεσία οι συμπεριφορές, τα πάθη, οι υπονομεύσεις, οι ραγδαίες εξελίξεις στην ανέλιξη της πλοκής. Γεγονός που ματαίωσε την επικοινωνία μεταξύ σκηνής και πλατείας. Η συμμετοχή προσομοίαζε μ' εκείνη του τηλεοπτικού θεατή.

Η παράσταση σώθηκε στα σημεία χάρη στις ερμηνευτικές ικανότητες των ηθοποιών. Ο Σοφοκλής Πέππας με το αδιαμφισβήτητο ταλέντο του και τη σκηνική αυτοκυριαρχία που διαθέτει, ήταν πολύ καλός στο ρόλο του Μπρακ. Με σκηνική άνεση υποδύθηκε επίσης πολύ καλά ο Θεμ. Πάνου τον Τέσμαν. Η Φιλαρέτη Κομνηνού, ακαθοδήγητη σκηνοθετικά, υποδύθηκε την Εντα Γκάμπλερ υπογραμμίζοντας μια υπεραυξημένη νευρικότητα στην πρωίδα. Δεν δικαίωσε τον Ιψεν η παράσταση.